

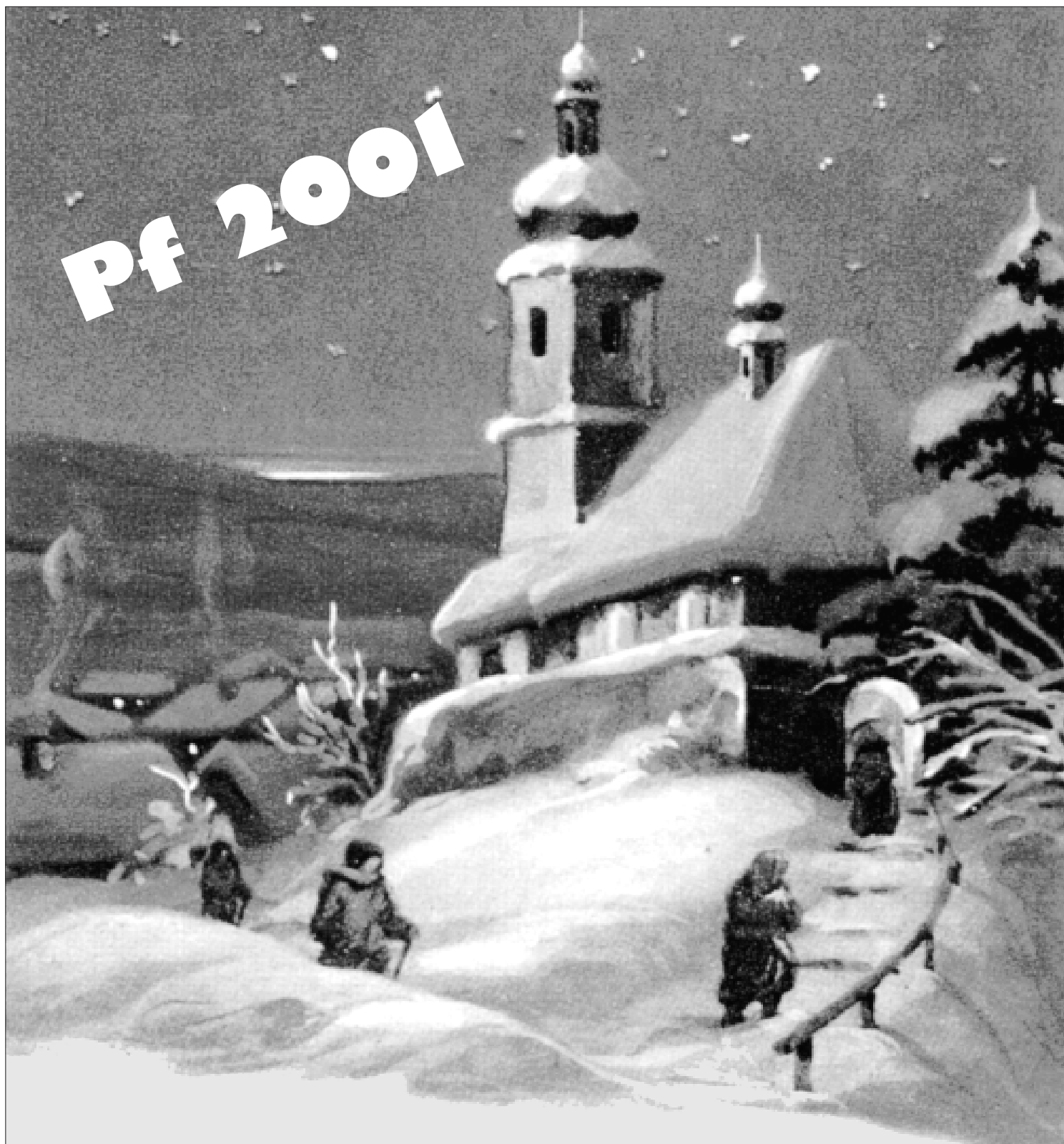
Súčanský

HLAŠŇNIK

Noviny obce Horná Súča - ročník V. - číslo 4 - december 2000 - 2 koruny

Pf 2001

Milí priatelia, drahí bratia a sestry!

Som rád, že môžem spolu s vami tu v Hornej Súči i tento rok prežiť opäť Vianoce. Keďže Vianoce - sviatky narodenia Božieho Syna Ježiša Krista sú i sviatkami všetkých ľudí dobrej vôle, majme všetci dobrú vôľu spoločne čerpať z ich tajomstva. Či pochopíme ich podstatu, či budú prínosom pre nás na prahu nového tisícročia, záleží v prvom rade na nás samých.

Istý fotograf mal v San Rocco v Taliansku urobiť snímky slávnych fresiek o Narodení Pána od Tintorela. Jeho snahy boli márne. Napriek všetkým možným druhom osvetlenia farby fresiek neboli jasné. Fotograf zistil, že fresky, znázorňujúce Kristovo narodenie, sú pokryté nánosom prachu a špiny. To bola príčina, prečo farby neboli jasné, ale i dôvod k zamysleniu, ako dospieť k ich pôvodnej kráse.

I Vianoce sú pokryté stáročnými nánosmi. Stali sa sladkým príbehom o dieťatku narodenom v chudobných jaslíčkách, nad ktorým sa naše srdce pohne chvíľkovým súcitom k chudobným, opusteným. Pre mnohých sú príležitosťou získať darček, zabaviť sa. Pre iných sú šancou istého zárobku. Máme záujem o ich pôvodnú krásu. Ak áno, určite ich prežijeme správne a s úžitkom. Slová anjelov: "Sláva Bohu na výsostiach a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle" môžu by pre nás potom nie iba výzvou, ale i skutočnosťou.

Požehnané prežitie Vianoc, Pokoj, Radost do vašich sídc, rodín, zdravie duše aj tela, úspechy i v roku 2001, ktorý je začiatkom ďalšieho tisícročia vám všetkým vyprosuje a ďakuje za akýkoľvek prejav priazne váš duchovný otec

Peter HLUZÁK

Prehľad Bohoslužieb počas Vianoc

- Nedeľa 24. XII. - sv. omše o 7,45 a 10,45 hod. Dúbrava 9,15 hod.
- polnočná sv. omša o 00,00
- Pondelok 25. XII. - Narodenie Pána, slávnosť sv. omše o 7,45 hod. a 10,30 hod.
- Dúbrava - 9,15 hod.
- Jasličková pobožnosť pre deti o 14,00 hod.
Možnosť povedať báseň, zaspievať, zahrať...
- Utorok 26. XII. - sv. Štefana mučenika - sviatok - sv. omše ako v nedeľu
- Streda 27. XII. - sv. Jána apoštola - sviatok - sv. omša 7,45 hod.
- Štvrtok 28. XII. - sv. Neviniatok, mučeníkov - sviatok - sv. omša 7,45 hod.
- Dúbrava - 16.00 hod.
- Piatok 29. XII. a Sobota 30. XII. sv. omše 7,45 hod.
- Nedeľa 31. XII. - Sviatok Svätej rodiny, sv. omše ako v nedeľu pri každej obnove manželských sľubov, požehnanie rodín
- Poďakovanie na konci roka - o 16,00 hod.
- Adorácia od 23,00 - 24,00 hod.
- Pondelok 1.1.2001 - Slávnosť Panny Márie Bohorodičky, Nový rok sv. omše ako v nedeľu
- Sobota 6.1.2001 - Zjavenie Pána, slávnosť sv. omše ako v nedeľu
požehnanie vody
- Nedeľa 7.1.2001 - Krst Krista Pána sv. omše ako v nedeľu

Prajem požehnané prežitie vianočných sviatkov

ŽILI MEDZI NAMI

Rodná zem prijala moje srdce.

Prikryla ho svojou hrudou,

spod ktorej sa vám bude prihovárať:

hoci rosou na steblo trávy,

či váňkom,

zábleskom motýlich krídel,

šepotom lístia....

kedykoľvek zastanete na mieste,

kde došlo pokoja,

sklonené nad nevyhnutnosťou,

vďačné za všetko,

čo len srdce vie darovať.

M. Halamová

Kultúrne akcie v IV. štvrtroku

30. 9. - Stretnutie s Moravkami na hranici
- 29.10. - otvorenie výstavy "Plody prírody"
- 29.10. - stretnutie starých, starších, najstarších
- 1.11. - otvorenie výstavy Žili medzi nami
- 18.11. - účasť MSZ na I. ročníku Festivalu zborového spevu v Novom Meste n/V
- 19.11. - účinkovanie DFS Čajka na otvorení výstavy o liečivých rastlinách v Adamovských Kochanovciach
- 25.11. - poľovnícka zábava
- 3.12. - Piesne moje piesne - prehliadka spev. zborov v kostole
- 15.12. - výstava poštových holubov
- 26.12. - Štefanská zábava
- 31.12. - Silvestrovská zábava

Vážení spoluobčania!

Blížia sa Vianoce, sviatky pokoja i záver roka 2000. Pri tejto príležitosti by som sa chcel poďakovať za dobrú spoluprácu najmä vdp. farárovi Petrovi Hluzákovi, poslancom obecného zastupiteľstva, členom komisii, učiteľom, zdravotníkom, podnikateľom, manažmentu a. s. Súčanka, spolupracovníkom i všetkým spoluobčanom pri budovaní a zveľaďovaní obce. Tak, ako večer hodnotíme deň, v nedeľu týždeň, v decembri rok, teraz máme možnosť zhodnotiť celé tisícročie. Z histórie vieme, že toto tisícročie nebolo len priaznivé pre ľudí na tejto planéte. Ešte aj v poslednom storočí prebehli dve svetové vojny. Na mnohých miestach sa bojuje i dnes. Prajeme si však, aby takýchto momentov v tom nasledujúcom tisícročí nebolo vôbec.

V januári roku 1993 sme sa ocitli vo svojom samostatnom štáte Slovensko. Budme na túto historickú udalosť hrdí a vážme si svoj národ. Na záver dovoľte, aby som vám poprial šťastné a požehnané vianočné sviatky, veľa zdravia a úspechov do nového tisícročia, aby ste všetky nasledujúce roky prežili v šťastí, zdraví a v spokojnosti.

Pavol Bilčík, starosta obce

SČÍTANIE OBYVATEĽOV, DOMOV A BYTOV

Podľa zákona NR SR č. 165/1998 Z.z. o sčítaní obyvateľov, domov a bytov v roku 2001 je rozhodujúcim okamihom, ku ktorému sa sčítanie vykoná polnoc z piatka 25. mája 2001 na sobotu 26. mája 2001. Do doby sčítania, ktorú stanoví vláda Slovenskej republiky do 25. januára 2001 až do jej uplynutia, teda do 26. mája 2001 nie je možné vykonávať územné zmeny, meniť názvy obce a jej časti, meniť číslovanie stavieb.

Upozorňujeme preto všetkých občanov, aby si do 25. januára 2001 vykonali všetky potrebné zmeny pobytu, vybavili preukaz totožnosti /občiansky preukaz/ s pobytom, ktorý majú v skutočnosti nahlásený na obecnom úrade. Občania, ktorí bývajú v našej obci a nemajú nahlásený trvalý pobyt alebo zmenu trvalého pobytu, napr. po sobáši sú povinní vykonať všetky zmeny a nasledne si vybaviť nové doklady s novým trvalým pobytom.

Obecný úrad informuje

Uznesenie č. 4/2000-OZ zo dňa 27. septembra 2000

Obecné zastupiteľstvo

a/ berie na vedomie

- kontrolu plnenia uznesenia
- informáciu o ťažbe v obecnej hore
- informáciu o stave zápisu lesa a pasienkov urbárikov

b/ schvaľuje

- okrsky na vykonanie referenda vyhláseného prezidentom SR na deň 11.11.2000 a miestnosti na hlasovanie
- zloženie inventarizačných komisií podľa návrhu finančnej komisie
- finančné prostriedky na ukončenie roku 2000 v čiastke 8.000 Sk
- prenájom časti kult. domu po dohode s poslancami za osadu Vlčí Vrch a Antonom Švajdom
- zvýšenie platu zástupcovi starostu o 4% s účinnosťou od 1.7.2000, a ďalšie zvyšovanie bez prejednávania v OZ tak, ako budú zvyšované platy zamestnancov v rozpočtových a niektorých ďalších organizáciách a orgánoch
- zvýšenie odmien poslancom, členom komisií a zapisovateľkám za zasadnutie OZ 250 Sk

OR - 200 Sk a komisií 200 Sk s účinnosťou od 1.7. 2000

- zvýšenie odmeny pre kronikárku na 12.000 Sk ročne s účinnosťou od 1.1.2000
 - zvýšenie odmeny kontrolóra s účinnosťou od 1.7.2000 na 2.500 Sk
 - odmenu starostovi obce v zmysle zák. NR SR č. 172/98 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zák. NR SR č. 253/94 Z.z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest v znení zák. NR SR č. 374/94 vo výške 30 percent súčtu platov za obdobie od 1.1.2000 do 30.6.2000
 - úpravu cenníka služieb poskytovaných obcou Horná Súča podľa návrhu FK
 - zmenu územia obce z dôvodu zmeny štátnej hranice z 53827898 m² na 53823917 m²
- c/ ukladá**
- predsedovi výboru urbárikov p. Gagovi Ondrejovi v spolupráci s komisiou ROEP dohodnúť dodatok k zapísaniu vlastníctva urbárskych pasienkov podľa jednotlivých parciel
- d/ zamieta**
- žiadosť predajne JEDNOTA MIX Horná Súča a Kvetinárstva p. Dankovej o zrušenie denného predaja ovocia a zeleniny na námestí.

Informácia o verejno-prospešných prácach za rok 2000

- plynofikácia zdravotného strediska, prestavba kotolne, miestnosť pre pedikúru, laboratórium v lekární, vyčistenie okolia zdravotného strediska
- Dom súp. č. 320 - Ondračkovec - rozšírenie mosta u Ondračkov, vybudovanie chodníkov, kanalizácia na Ondračkovci, prívod vody až do tohto domu, úprava okolia ťahanej studne
- Čabanka - položenie kanalizácie a betonáž šachty a oporného múrika
- kanalizácia a šachta pri dome č. 87 - Marian Guga
- vybudovanie zastávky SAD pri Čabanke
- brúsenie parkiet a lakovanie v sále kultúrneho domu
- vybudovanie 45 hrobiek
- osadenie lavičiek na cintoríne v Lipine
- základná škola v ústredí - oprava oplotenia a betonáž múrika
- oprava komunikácií - obec, Závrská, Čelíny a Drháci
- Dúbrava - základná škola - prerábka WC a betonáž podlahy
- Dúbrava - kultúrny dom - prerábka
- Dúbrava - likvidácia smetiska, osadenie rampy
- Dúbrava - čistenie vodojemov a žriediel, ochranných pásiem
- Trnávka - Jednota - oprava schodov a betonáž podvale, vybudovanie nového nástupišťa SAD pri čakárni, poter do čakárne
- základná škola Trnávka - oplotenie, prebudovanie bytu na materskú školu
- voda pre časť Trnávky - vybudovanie nového vodovodu a zachytenie žriedla
- Trnávka - oprava strechy kultúrneho domu, natretie strechy
- Trnávka - kompletná výmena celého verejného osvetlenia a miestneho rozhlasu - demontáž a nová montáž
- Cverenkári - vybudovanie vodovodu pre osadu Cverenkári, zachytenie nového žriedla a prívod do vodojemu pri Kučerákovcoch
- Čelíny - vyčistenie vodojemov a ochranného pásma
- Slatina - komplexné vyčistenie prameňa i okolia
- vyčistenie cintorínov ku sviatku "Pamiatke zosnulých"
- drevo na strechu obecného úradu, jeho nachystanie, porez a uloženie
- drevo do kotolní
- likvidácia smetísk - Hlohové, Slatina
- vyrobenie protizávejových záchytníkov na Vlčí Vrch
- rekonštrukcia priestorov pre Klub dôchodcov
- oplotenie parku obecného úradu
- likvidácia kotlov na bytovkách po plynofikácii
- bežné údržby verejného osvetlenia a obecného vodovodu
- ostatné služby vozidlami , rýpadlom a plošinou

Výsledky hlasovania v referende konanom dňa 11. novembra 2000

	Zapísaní občania	Zúčastnení občania	Počet plat. hlasov	Počet nepl. hlasov	Odpoveď		Účasť v %
					Áno	Nie	
Okrsok č.1 - dol.časť obce	586	235	229	6	218	11	40.10
Okrsok č.2 - hor.časť a Kr.Dub	814	315	298	17	284	14	38.69
Okrsok č.3 - Dúbrava	383	171	169	2	166	3	44.64
Okrsok č.4 - Závrská	237	122	119	3	116	3	51.47
Okrsok č.5 - Vlčí Vrch	231	124	121	3	114	7	53.67
Okrsok č.6 - Trnávka	367	112	107	5	96	11	30.51
SPOLU:	2.618	1.079	1.043	36	994	49	41,24

Zo života základnej školy

NAŠA MLÁDEŽ

Pomaly sa rozbiehajú aj okresné školské súťaže. V oboch úvodných súťažiach sa výrazne presadili a výborne umiestnili i naši žiaci.

V okresnej speváckej súťaži TRENČIANSKE HODINY súťažili žiaci v 6-tich kategóriách. Z nich v štyroch zvíťazili žiaci ZŠ M. Rešetku Horná Súča: sólo 3. kategória - 1. miesto - Miroslava Ranková duo 1. kategória - 1. miesto - Dana Drhová, Mária Serišová duo 2. kategória - 1. miesto - Lubica Kramárová, Silvia Macharová trio - 1. miesto - Kristína Červeňanová, Silvia Macharová, Anna Dohnanová. Okresnej výtvarnej súťaže PRÍRODA, ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A DETI sa zúčastnilo 14 škôl, bolo zaslaných 378 súťažných prác.

Odborná porota ocenila v kategórii mladší žiaci a starší žiaci po 7 prác.

Tri ocenenia putovali do Hornej Súče. Získali ich:

Mladší žiaci: Lucia Žúziová

Starší žiaci: Veronika Macharová, Jaroslav Ondračka. V oboch okresných súťažiach boli žiaci našej základnej školy najlepšími zo všetkých škôl okresu Trenčín.

Ďakujeme všetkým za prikladnú reprezentáciu školy a obce. Rovnaké poďakovanie patrí i pani učiteľke Zlate Šatkovej, ktorá pripravila deti na spevácku súťaž a pani učiteľke Olge Ondruškovej, pod jej vedením vznikli výtvarné práce.

Dušan Černek, riaditeľ školy

Kultúrno-spoločenská ojedinelá akcia na Slovensku sa vydarila

Spomienky sa nevytratili

Päť dní Hornosúčania, aj Hornosúčania nežijúci v obci, aj celkom cudzí ľudia vystupovali schodmi kultúrneho domu do sály, v ktorej bola inštalovaná spomienková výstava fotografií zomrelých v tomto storočí.

Viac ako 1500 návštevníkov si prezrelo 360 fotografií umiestnených podľa popisných čísel domu i panely, ktoré boli venované zaujímavostiam a zaujímavým ľuďom. Každý návštevník si mohol nájsť niečo

blízke jeho srdcu. Boli i takí, ktorí navštívili výstavu viackrát.

Ako dôvod uvádzali obnovenie spomienok na blízkych i vzdialenejších spoluobčanov. Najväčšou odmenou organizátorom bol pohľad na tých, ktorí prechádzali výstavou mlčky, so slzami v očiach i na tých, ktorí sa viackrát vrátili na to isté miesto. Obyčajné slová vďaka a uznania pri odchode padli dobre každému z nás. A kto sa na tejto peknej a teraz už i úspešnej akcii podieľal?

Bol to autor myšlienky výstavy a ten, ktorý na všetko pamätal, všetko zariaďoval Milan Vrba, predseda kultúrnej komisie a poslanec Obecného zastupiteľstva. Kultúrna pracovníč-

ka obce Eva Klinková, okrem zháňania materiálov, držala nad celou výstavou ochrannú

ruku. Pani Júlia Čičáková, Viera Sádecká, Anna Dohnanová, Alojz Michalička - členovia kultúrnej komisie - pozháňali po domácnostiach fotografie. Pani Mária Vrbová a Júlia Sásková prepisovali texty.

Z mladých zanietených pomocníčok to bola študentka Marta Repová a žiačka Martinka Vrbová. Pomôcť prišli aj pani Dana Mráziková a Alena Koželová. Textové materiály k panelom veľmi pekne spracovala Júlia Čajová.

Celá výstava sa konala pod patronátom starostu obce Pavla Bilčíka. Táto akcia bola náročná na čas, preto si všetci organizátori zaslúžia skutočné poďakovanie a želanie, aby takých ochotných ľudí bolo čo najviac.

Plody prírody

Zväz záhradkárov v Hornej Súči v spolupráci s OcÚ usporiadali v dňoch 29. 10. - 3. 11. 2000 v kultúrnom dome výstavu ovocia a zeleniny, ktoré naši občania dopestovali počas tohtoročnej sezóny. Tradičná výstava mala minulý rok prestávku a možno aj preto bol záujem vystavovateľov veľký.

Prevahu medzi vystavovanými exponátmi mali jablká, ktorých tohtoročná úroda bola naozaj veľká. Nechýbala obria tekvica, ktorá patrila Anne Stehlíkovej, zaujali aj ozdobné tekvice Júlie Šiveňovej, pár obrích cvíkiel Petra Birása, liečivé rastlinky Jozefíny Žáčkovej a zmes zeleniny Márie Mikušincovej. Veľkými zemiakmi sa hrdil Imrich Štefánek. Svoj kútik na výstave mal aj predseda miestnych záhradkárov Štefan Fary. Zaujímavé boli plody vzácného ovocného stromu oskoruší, ktoré patrili vystavovateľovi Ladislavovi Čechovskému a tiež citrónovník s citrónom, ktorý dopestoval starosta obce Pavol Bilčík. Dekoráciu výstavy dotvárali práce detí z materskej školy, ktoré využili plody záhrad a lesov.

Eva Klinková

Stretnutie s Moravákmi na hranici

Poslednú septembrovú sobotu 30. septembra 2000 využili miestni občania Kochavca, Šanova a Rokytnice na stretnutie so slovenskými susedmi z Hornej Súče. Stretnutie sa uskutočnilo "na Peňažnej", na štátnej hranici, kúsok nad Kochavcom. Z moravskej strany to bolo stretnutie silné. Zišlo sa tam 85 ľudí a zo Súče iba 15 ľudí. Bol to nultý ročník stretnutia, no na budúci rok by sme ho chceli rozšíriť i z našej strany. Tento ročník sa niesol naozaj v dobrej nálade, pri ohni, opekaní množstva domácich dobrôt, ktoré každý priniesol. Na stretnutí vládla priateľská nálada a k tomu nám prišlo i počasie.

Zelené nebezpečenstvo

V poslednom období venujú odborníci stále väčšiu pozornosť nepôvodným druhom rastlín (tzv. inváznym druhom), ktoré sa k nám dostali v minulosti najmä z Ázie, Ameriky ako okrasné, prípadne medonosné rastliny. Mnohé z nich však čoraz rýchlejšie a intenzívnejšie osídľujú a zaburiňujú rozsiahle plochy nielen v mestách, ale i vo voľnej prírode. Svojím inváznym správaním vážne ohrozujú naše pôvodné druhy rastlín a ich spoločenstvá, pretože ich vytlačujú zo svojich stanovišť. Pri kontakte s niektorými dochádza dokonca i k vážnym zdravotným problémom (alergie). Z najznámejších invázných druhov rastlín, ktoré sa šíria na Slovensku, môžeme spomenúť boľševičník obrovský, zlatobyľ obrovskú, netýkavku malokvetú, netýkavku žľaznatú a pohánkovec japonský.

Práve posledný druh sa s úspechom začína šíriť aj na území našej obce.

K hlavným rozpoznávacím znakom patria nasledovné:

- vytvára rozsiahle porasty krovitého vzrastu s výškou viac ako 1 m

- má silnú dutú stonku, vajcovité a celistvookrajové listy, biele drobné kvety usporiadané vo zväzkovitých paklasoch

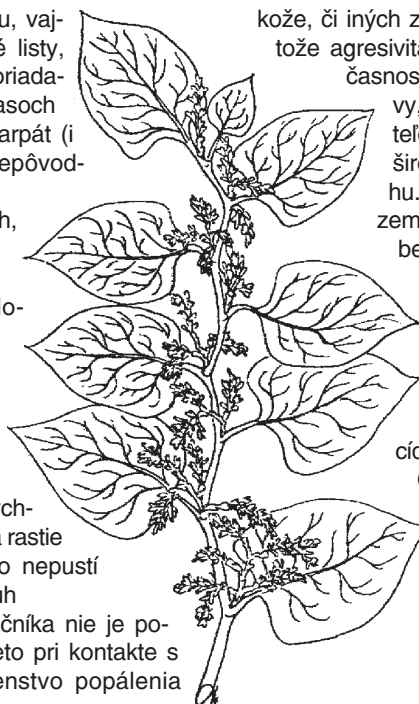
- na území Bielych Karpát (i celého Slovenska) je nepôvodným druhom

- rastie na rumoviskách, pozdĺž ciest a vodných tokov, na neudržiavaných alebo narušovaných plochách (cestné násypy, skládky dreva, cestné priekopy)

- veľmi rýchlo sa rozmnožuje a rozširuje na nové stanovisko

- tam, kde sa objaví, rýchlo vytlačí ostatné rastliny a rastie v hustom zápoji, ktorého nepustí žiadny ďalší rastlinný druh

Na rozdiel od boľševičníka nie je pohánkovec jedovatý a preto pri kontakte s ním nehrozí nebezpečenstvo popálenia

kože, či iných zdravotných komplikácií. Pretože agresivita, akou sa tento druh v súčasnosti šíri, vzbudzuje vážne obavy, vyzývame všetkých obyvateľov, aby nedopustili ďalšie rozširovanie tohto invázneho druhu. Žiadame preto vlastníkov pozemkov, na ktorých sa tieto nebezpečné druhy rastlín objavili, aby neodkladne pristúpili k ich likvidácii.

Pohánkovec sa dá zlikvidovať pravidelným mechanickým odstraňovaním a chemickým ošetrením herbicídmi (napr. Round-up-Biaktiv). Obidva zásahy majú najväčšiu účinnosť, pokiaľ sú aplikované tesne pred kvitnutím rastlín.

Juraj Švajda
Stráž prírody
v Trenčianskom kraji

S pasom za Súčanom

Dnes sa v tejto rubrike podelí s nami o svoje spomienky zo života v zahraničí Cyprian Fary.

V roku 1956 som odišiel do Západného Nemecka, kde som pracoval ako šéfkuchár v jedálenských vozňoch rýchlika, ktorý cestoval po celej západnej Európe. Po dvoch ro-

koch v roku 1958 som odcestoval do New Yorku, kde som pracoval v československom kultúrnom dome, ale pretože v New Yorku bolo veľmi zima, tak som po dvoch mesiacoch odišiel na Floridu do mesta "Miami Beach". Na Floride som strávil štyri mesiace a pracoval som v hoteli ako šéfkuchár. Potom som odišiel do Chicaga, kde bola veľká československá komunita a tam som si našiel prácu v hoteli Ambassador tiež ako šéfkuchár. V Chicagu som zostal dva roky a odtiaľ som sa odsťahoval do Los Angeles. Tu som zasa pracoval ako šéfkuchár, najskôr v hoteli Ambassador a potom v hoteli Hilton.

Neskôr som si vybavil povolenie pracovať na amerických zámorských lodiach, kde som mal možnosť precestovať veľa krajín - napr. Japonsko, Austráliu, Vietnam, Malajsko, Nový Zeland, Indiu, Pakistan, Tahiti, Fiji, Novú Kaledóniu, Hong Kong, Filipíny, Sri Lanku atď. Na zámorských lodiach som pracoval dohromady osem rokov a zarobil som si pekné peniaze. Po skončení práce na lodiach som sa usadil v meste Anaheim /čo je asi hodinu autom z Los Angeles/, kde som si kúpil budovu s niekoľkými bytmi, ktoré som prenajímaval a v jednom z týchto bytov som býval aj ja. V Anaheime som býval 12 rokov a počas tohto času som sa stal o budovu, ktorú som si kúpil. Neskôr som tú budovu predal a presťahoval dom sa do mesta Palm Springs, kde som si kúpil dom a kde už žijem dvadsať rokov. Po prisťahovaní do Palm Springs som pracoval jedenásť rokov ako osobný strážca jedného veľmi zámožného človeka. Momentálne som už tri roky na dôchodku a cestujem na výlety do krajín, ktoré som nemal možnosť navštíviť. Inak miesto, kde bývam je veľmi pekné rekreačné stredisko, kde je stále teplo, pretože je to v púšti. Rastú tu datle, pomaranče, citróny, grapefruity, figy a iné tropické ovocie. Ľudia tu prídu napr. zo Severnej časti Spojených štátov a Kanady a bývajú tu v zime, pretože je tu aj v zimných mesiacoch teplo a snečno. V januári a februári sa ešte stále kúpeme na plavárni a vlastne po celý rok je tu krásne snečno. V Palm Springs sa mi veľmi páči a mám tu veľa dobrých známych, ktorí mi do určitej miery nahrádzajú rodinu.

Keď som prišiel do Ameriky nebolo to ľahké, pretože som nevedel ani slovo po anglicky a bolo ťažké dohovoriť sa, ale potom som

išiel do školy a zlepšil si angličtinu. Teraz je zase ťažké pre mňa hovoriť po slovensky, pretože v Palm Springs nepoznám žiadnych Slovákov a veľa rokov som rozprával iba po anglicky. Niekedy si nemôžem spomenúť na niektoré slovenské slová, ale v poslednej dobe

sa to zlepšilo, pretože sa rozprávame po slovensky s rodáčkou zo Súče Ludmilou Ondračkovou, ktorá býva v Los Angeles a ktorá ma príde občas navštíviť.

Ešte keď som bol v utečeneckom tábore v Západnom Nemecku, tak sa ma pýtali, do ktorej krajiny by som chcel emigrovať. Mohol som si vybrať Austráliu, Kanadu, Nový Zeland alebo Ameriku, ale ja som vždy chcel ísť do Ameriky a som rád, že sa mi to podarilo, pretože som tu šťastný a bývam na veľmi peknom mieste.

Chcel by som poslať pozdrav celej svojej rodine, svojim známym a spolužiakom, ktorí sú ešte na žive a dúfam, že sa prídem ešte pozrieť do svojho rodiska, Hornej Súče.

Cyprian Fary
Palm Springs, Kalifornia - USA

OCHRANA PRÍRODY

Obraciame sa na vás spoluobčania už po niekoľkýkrát s výzvou, aby ste venovali náležitú pozornosť ochrane nášho životného prostredia. Napriek predchádzajúcim upozoreniam naďalej pretrvávajú negatívny jav v našej obci - vývoz odpadu na nelegálne skládky do voľnej prírody.

Znova vás preto upozorňujeme na niektoré opatrenia, ktoré obec prijala k zamedzeniu takéhoto stavu.

Kovový odpad - šrot možno uskladniť pri Základnej škole M. Rešetku za čistíčkou.

Autobaterie - zber je zabezpečený na obecnom úrade, odpad treba priviesť.

Papier a sklo - každoročne škola vykonáva zber, odpad treba vhodne uskladniť a pri zbere ho poskytnúť žiakom

Kontajnery na cintorínoch slúžia pre odpad z miestnych cintorínov a nie na domový odpad. Drevo z orezaných stromov a pod. je možné i spáliť a nie nahádzať do kontajnerov pri cintoríne.

V prípade zistenia vývozu odpadov na nelegálnu skládku alebo do kontajnerov pri cintorínoch bude občan potrestaný finančnou pokutou 5.000,- Sk.

Staroba je múdrosť

... lebo je bohatá na skúsenosti. Roky usilovnej práce oťažili na strome života ako dozreté ovocie. Prišiel čas, keď môže človek povedať: žil som tak, ako som mohol a konal tak, ako som chcel, aby iní konali. Skláňame sa pred touto múdrosťou a vážime si roky, ktoré nosia títo ľudia na pleciah. V našej dedine je tiež veľa takýchto vzácných ľudí a v novembri sme navštívili dve z nich.

Jednou z nich je najstaršia občianka dediny Mária GUGOVÁ, ktorá sa 19. novembra dožila 99 rokov. Rozhovor s ňou bol celkom plynulý, humorný a hlavne zaujímavý. Dozvedeli sme sa ako sa v škole učili po "uhorsky", počuli sme najzákladnejšie vety v maďarčine, samozrejme aj s prekladom. Bola slobodná, detí nemala, ale rodina ju potrebovala, dávala pozor na všetko. "Ja som ani jeden výžinek neodbavila, ve svete bolo strašne zle". V spomienkach sa vrátila na Vianoce a štedrovečerný stôl.

Ten nebýval taký bohatý ako teraz, bola tam polievka z hlávkovej kapusty, hríbová omáčka, krupicová kaša, omakované slivy, makové koláče a osúchy a kto mal kravy, mal aj syr. Bolo chudobno, ale dobre.

Druhá návšteva bola u 90-ročnej Kataríny Stašákovskej, ktorá sa tohoto pekného veku dožila 25. novembra. Úctu k šedínám, poďakovanie za lásku, starostlivosť a radosť z toho, že "zlatá babička" je medzi nami, prišli vyjadriť jej deti a ich rodiny. Vo veľmi príjemnej atmosfére sa oslavy niesli. Vinše zdravia a želania, aby dlho žila, počula babička z úst

troch generácií, t.j. pravnúčat, vnúčat i vlastných detí. Spomienky na život, ktorý naozaj nebol vždy ľahký, ožívali pri rozprávaní babičky Stašákovskej. Lásky k deťom jej vždy pomáhala prekonať mnohé problémy a potom neskôr radami a skúsenosťami pomáhala svojim najbližším.

LIPKA

(3. pokračovanie)

Droga je silnejšia ako my**“Keď odoláš pokušeniu,
vyjdeš z toho silnejší.”**

V minulom čísle sme si položili otázky, ako prechádzať drogovým závislostiam, ako pomôcť drogovým závislým. Pozrime sa na tieto otázky z pohľadu odborníkov.

Predchádzanie drogovým závislostiam sa volá prevencia.

Poznáme 3 druhy prevencie:

- primárna - týka sa najvšeobecnejších podmienok predchádzania vzniku závislosti a je určená všetkým mladým, starým, chlapcom, dievčatám

- sekundárna - je zameraná na určitú skupinu, určitý okruh napr. na dievčatá, alebo na druh závislosti /alkoholizmus, fetovanie/ terciárna - má zabrániť návratu k droge tým, ktorí absolvovali liečenie.

Uskutočňovanie prevencie je mimoriadne zložité a náročné. Každá z uvedených druhov prevencie má svoje špecifiká, ktorých zvládnutie je ťažké a ich zámerna je nevhodná až škodlivá /môže mať opačný účinok/.

Z hľadiska prevencie drogových závislostí by si mali viaceré spoločenské inštitúcie plniť svoje špecifické úlohy. Napr. legislatíva, polícia a súdnictvo by mali prispievať k zníženiu ponuky drogy a k sťaženiu prístupu k nim. Kľúčovú úlohu by mali zohrať učiteľia a sociálni pracovníci, ktorí môžu významne ovplyvniť verejnú mienku rodičov a mládež, pokiaľ ide o zníženie dopytu po droge. K významným činiteľom v tejto oblasti by mali patriť i masovokomunikačné prostriedky.

K prevencii drogových závislostí by mala viesť výchova a všetky aktivity, zamerané na harmonický rozvoj osobnosti.

Cieľom prevencie nie je len jednoduché odovzdanie vedomostí o alkohole a ostatných drogách a správani sa vo vzťahu k nim, ale je to najmä budovanie postojov k návykovým látkam a nácvik sociálnych zručností - od vyjadrenia citov, povedania nie, k riešeniu konfliktov, k hierarchii hodnôt, k hľadaniu zmyslu života, až k fenoménu šťastného človeka.

Preventívne stratégie drogových závislostí môžeme rozdeliť do 2 skupín so zameraním na:

1. Znižovanie ponuky drogy - aby boli ťažko dostupné

2. Minimalizácia ich dopytu- aby mali o ne ľudia čo najmenší záujem

Aké sú skúsenosti s uplatňovaním foriem stratégie prevencie:

- zastrešovanie - neúčinné
- citové apely - neúčinné
- len informácie - neúčinné
- prevencia, založená na celospoločenskom nasadení, t.j. spolupráca zložiek spoločnosti - účinné
- ponuka lepších možností ako je - účinné

v skupinách užívanie alkoholu a iných drog so zvýšeným rizikom

- aktívna účasť vopred pripravených rovesníkov - účinné v normálnej populácii

- znižovanie dostupnosti návykových látok - účinné, ak je sprevádzané znižovaním dopytu

- liečba - účinná, ak je poskytnutá včas

Za všeobecne účinnú formu stratégie je považované tzv. celospoločenské nasadenie, ktoré znamená:

- spojenie všetkých síl /inštitúcií aj osôb/ do aktivít a do riešenia špecifických potrieb

- zameranie na predchádzanie /prevenciu/ a liečbu

- spolupráca profesionálov i laikov

- preventívne opatrenia musia byť dostupné všetkým ľuďom, musia prinášať konkrétne výhody

Pozrime si ešte Práva dieťaťa upravené proti drogám?

1. Sme deti sveta. Bez ohľadu na to, čo vedia o drogách naši rodičia, či oni užívajú drogy, niekomu uveriť chceme. Učte nás to, ako keby sme boli seberovni. Zaslúžime si vedieť to najlepšie, čo poskytuje svet.

2. Chráňte nás, aby sme sa nestali závislí, lebo stratíme i poslednú kvapku ľudskosti.

3. Nedajte nám hovoriť narkomani. Nechceme mať domovské právo iba v brlohu.

4. Viete rozdávať teplo a istoty. Dajte nám vzdelanie a miesto proti nude. Ak ochorieme (z drogy), nevyhodte nás hneď z domu alebo zo školy, ale podržte nás.

5. Závislosť je telesné aj duševné postihnutie, preto vás potrebujeme ešte viac ako inokedy. Prejavte vôľu naučiť sa rozumieť našim zvláštnym potrebám.

6. Chcéme byť vychovávaní v rodinách. Ale dospeli ani naša vlastná rodina nič nevie o drogách. Naučte sa to a vezmite si nás na starosť, veď sme vaše deti.

7. Učte nás ako prežiť šťastný a bezdrogový život. Nenechajte nás, aby sme hru zamenili za fetovanie.

8. Drogové časy nás všetkých ohrozujú. My sme budúcnosť sveta, ktorá však závisí od vás.

9. Chráňte nás pred drogami a pred dílermi, tvrdo nás zneužívajú.

10. Vychovávajte nás pre slobodu a lásku. Keď vyrastieme, nebudeme kradnúť, zbíjať, ale porozumieme svetu a sebe navzájom.

Zamyslime sa nad týmito “ výkrikmi” duší dnešných detí. Venujme svojim, ale i cudzím deťom veľa lásky. Lásky nie “opičej”, ktorá rozmaznáva, všetko dovoľí, je vypočítavá, nestála. Venujme im lásku úprímnú, obetavú a pravdivú. Veď láska je silnejšia ako smrť, láska nech je silnejšia ako droga!

Vaša LIPKA**JESEŇ**

Prišla pestrá jeseň,
dobrú správu nesiem.

Pestré listy padajú
a deti ich zbierajú.

Keď slniečko svieti
radujú sa deti.

Každému tú správu nesiem,
že už prišla zlatožltá jeseň.

Kamil KAKO. 6B.**Je to výmysel?**

Mladý novinár ľahne si do trávy
a potom čas tam trávi.

A keď vstáva za rosy,
nohavice si zarosí.

Ďalej zase oznámi,
že podáva oznamy.

A potom zas píše
zo Svätoplukovej ríše.

Každému tú správu nesiem,
že už prišla zlatožltá jeseň.

Miroslav KRAMÁR, 6.B**DROGY**

Narkoman ti povie,
že droga je dobrá vec.
No ty mu na to
iba "NIE" odpovedz.

Ale on len láka, ospevuje drogy,
že po droge ako v nebi spi si.

No potom táraš
samé nezmysly.

Dáš si jednu,
musíš druhú.

A už si **závislý.**

No keď ju zoberieš,
ťažko už povieš "NIE".
Už aj ty droguješ.

Mozog máš zatmený!
No a keď rodičia nájdú ťa ležať na zemi,
sama poznáš, že si chybila,
veď droga ťa skoro zabila.

Keď ti zas narkoman povie:
"Zober si!"
Ty len rázne "NIE!"
povedz si.

A keď už povieš NIE,
aj to je umenie,
Veď život stojí
za to trápenie.

Renáta Lenošková, 6. B

Žiadosť Becka - Blázna

Vojvodca kráľa Žigmunda, Ctibor mal blázna Becka, ako ho mal vtedy každý zámocký pán. A ani jednému zámockému bláznovi nebolo ťažko žiť, len nech vedel dobre žarty vystrájať: nuž ľahko bolo i Beckovi, lebo ten sa tomu remeslu znamenite rozumel.

Rozosmial svojho pána, i keby bol polomŕtvý býval. Zato mal v dome prístup všade, i k panskému stolu a mohol povravieť svojmu pánovi i také veci, aké sa nik neopovážal. Ctiborovi poddaní závideli však Beckovi dobrotu, hoci nejednému vymohol spod Ctiborovho hnevu. Nejedného vinu prevzal na seba, aby sa nešťastník trestu vyhol, keď sa úfal, že jemu samému Ctibor trest odpustí.

Raz vzal na seba vinu istého poddaného, ktorý poranil Ctiborovho najmilšieho psa. Vedel, nič dobrého z veci nebude, ale ľúto mu bolo vinníka, lebo istá vec bola, že Ctibor by ho i po tri razy dal spalicovať. Ale Ctibor mal veľmi rád toho psa a trest ani Beckovi neodpustil. Spalicovať ho síce nedal, no rozkázal Becka zatvoriť do mokrej pivnice a jesť mu doprial iba raz kôrky na poludnie.

Veď sa pivničnej tmy nebojím - myslel si Becko a nezradil sa, že ide trpieť za cudziu vinu.

Keď mu prvé kôrky doniesli, ani sa ich nedotkol. Všetci ich jesť nemusím - myslel si - dosť mám dobrých ľudí na dvore, čo nezabudnú na moje staré služby a potajme donesú mi teplej kaše, či on Ctibor aj sto ráz zakáže.

Lenže kašu neprinesol nik, ba ani mäkšej striedky chlebovej neposlali mu dobrí ľudia. Napokon, či chcel, či nie, bol by pojedol i suché kôrky, keby ich nebol odhodil.

Ba raz čo počul nad pivničným oblúčikom i takúto reč.

- Čo len robí náš Becko? - spytoval sa ktosi.
- Teraz vraj postí. - odpovedal mu druhý hlas.
- Veď mu nezaškodí! - smial sa ten prvý.
- Nezaškodí ver!
- Dosť si prsty naoblizoval na panskom stole, aspoň bude teraz vedieť, aká je bieda.

Beckovi väzníci pobúrila i sa i krv na tolku nevdáčnosť, ale ani ich neokrikol.

Sedel trpezlivo na slame, o ľudskej nevdáčnosti rozmýšľal.

Väzenie však trvalo pridlho.

Ctibor nechcel sa udobriť, ani zabávať, nuž ani nepomyslel na svojho blázna.

A sedel Becko na mokrej slame, sedel, napokon si takto myslel: Azda ten, za ktorého trpím nemá srdce z kameňa, ak sa dopočuje, že ma ešte nevyvypustil, sám pójde k pánovi a prizná sa, aká je moja nevina.

Lenže darmo vyčkával Becko taký deň. Vinník sa nepriznával, nuž musel si všetko odsedieť. Ba tak sa mu zdalo, keď ho napokon vyviedli z väzenia, ani trochu ľútosti nevidel na tvárach okolo seba. No nepreriekol Becko ani jediné zlé slovo, nevyčítal nič, ani skutočnému vinníkovi, iba že sa o ľudí nikdy viac nestaral a pánovi svojmu po vôli robil, ako len najlepšie mohol.

Raz Ctibor dostal vzácných hostí. Hostil ich sedem dní a sedem nocí a zabávam nebolo konca kraja. Turnaj za turnajom nasledoval a prišiel rad i na polovačky. Ctibor mal veľkú starosť o svojich hostí, na polovačky viedol ich na také miesto, kde bývalo najviac zveriny. Lenže podivnou náhodou jedného dňa hosťom - lovcem nepodarilo sa odstrleť ani len jediný kus, lebo sa nija-

ká zver neukázala. Mrzelo to hostí, najväčšmi však samého Ctibora. Keď zasadli v hore k olovranu, sotva preriekol slova. Ale, kde sa vzal, tu sa vzal, spoločnosť zrazu zazrela medzi sebou i Becka. Vystrojený bol ako smiešny lovec, lenže tváril sa, akoby ho ominalo sto mrzutostí. Tváre hosťov - lovcov pomaly začali sa vyjasňovať, len čo si lepšie povšimli Becka. A keď si ho už všetci obzerali, vtedy odhodil svoju čapicu, že ver, keď iného zvera niet, aspoň čapicu si odstreli. No hneď bolo i smiechu dost. Ale smiali sa najmä potom, keď čapica začala behať po tráve. Mladého zajaca mal v nej Becko zašitého, preto sa vedela pohybovať sama. Nevedelo však o tom panstvo, smiali sa, bavili a že Becko neprestával žarty vystrájať, ani domov sa im nechelo. Nocovali v hore, ba rad-radom tvrdili, že takejto polovačky nezažili a na Beckove kúsky do smrti nezabudnú.

Tešil sa Ctibor, v nasledujúce ráno sám zobudil Becka a sám sa mu prvý prihovril.

- Povedz Becko, či si žiadaš za včerajšiu zába-
vu, lebo čo si budeš žiadať, všetko budeš mať!

Becko pozrel sa na svojho pána, pretrel si oči a rozhladel sa okolo po vrchoch a dolinách.

- Hovoríš, že hocičo si môžem žiadať a tak sa
stane, ako budem chcieť?

- Tak sa stane Becko. Vtedy zdvihol Becko
ruku, prstom ukázal na najkončitejšie bralo, čo
sa vysoko vypínalo na druhej strane doliny.

- Vidíš hento bralo, môj pán Ctibor?

- Vidím, Becko!

- Nuž chcem, aby do roka a do jedného dňa
stál na tom brale pekný zámok. Ctibora zarazila
smelá žiadosť, chvíľu rozmýšľal, ale čo vyriekol,
nemohol odrieknuť.

- Stane sa Becko - povedal.

I hostil Ctibor hostí, zabával ich Becko, tieklo
víno a lial sa smiech, iba sluhovia a poddaní smut-
neli.

Jeden zo sluhov vypočul raňajší rozhovor, a
keď prišiel medzi ostatných poddaných, takto sa
im začal prihovárať:

- Beda nám všetkým poddaným, beda do jed-
ného roka do jedného dňa!

- Vari nás vypália? Ej, horšie od ohňa! Vari
povodeň vytopí? Ani tá by nebola taká zlá. A či
príde mor? I od toho ťažšie bremeno. Tak nám
povedz! Vidíte hento bralo? Oči máme, vidíme.

- Nuž vedzte, do roka a do jedného dňa na tom
brale bude stáť zámok, vystaví ho náš pán.

Ostatní sa ďalej nevyppytovali.

Vedeli, ani jeden zámocký pán nestaval si zá-
mok sám, museli ho postaviť poddaní, a tolká
robotu na vysokom brale za jeden rok a jeden deň
bude taká, že i nocou musia robotovať a horšie je
to aj od povodne, požiaru a moru.

- A či viete, kto nám tolké bremeno dožičil?

- Veď nám povieš! Povieť, Becko nám to do-
priat, lebo on balvany na bralo vláčť nebude. I
pravda to bola. Becko ani za hrst piesku nevy-
niesol na stavbu nového zámku, hoci často sa díval,
ako poddaní dňom a nocou robotujú, ale nemohol
sa už zlutovať nad ľuďmi, nevdak tak zatvrdil
mu srdce. Do roka a do dňa bol hotový zámok.
Ctibor i pomenoval ho po svojom bláznovi Becko-
vom, i tešil sa pán novému hradu, ale vraj nikdy
nevedel, že zámok postavila vlastne Beckova bláz-
nivá pomsta.

Jozef Čiger Hronský

Vianočné recepty

Štedrovečerný koláč

Potrebuje: 600g hrubej múky, 3dcl mlieka, 120g masla, 100g cukru, 30g droždia, 3 žltky, citrónová kôra, soľ

Plnka tvarohová: 300g tvarohu, 80g masla, 20g hrozienok, 2 žltky, sneh z dvoch bielkov, vanilka, citrónová kôra

Plnka slivková: 200g slivkového lekváru, citrónová kôra

Plnka orechová: 180g mletých orechov, 30g strúhanky, 80g cukru, vanilka, citrónová kôra

Plnka maková: 200 g maku, 2 dcl mlieka, 120 g cukru, 10 g masla, vanilka, citrónová kôra

Plnku z orechov a maku varíme, z tvarohu a lekváru iba vymiešame.

Postup: Z múky, droždia, mlieka a ostatných prísad vypracujeme polotuhé kysnuté cesto. Necháme ho vykysnúť a potom rozdelíme na 5 bochníkov. Zo štyroch na doske vyváľkame pláty, ktoré natrieme niektorou z plniek podľa vlastnej chuti a výberu (horeuvedené množstvá sú na natretie 1 plátu). Potom postupne ukladáme na seba na plech. Na poslednú plnku urobíme z piateho bochníka mriežky.

Rybia polievka

Potrebuje: Hlavu z kapra, 100 g ikier alebo mlieča, 20 g cibule, 100 g mrkvy, zele- ru a petržlenu, 40 g masla, muškátový oriešok, 50 g hl. múky, 2 dl mlieka, polievkové korenie, soľ, 80 g sendviča, 10 g tuku, zelená petržlenová vňať.

Očistenú rybiu hlavu zbavíme žiaber a uva-
ríme v osolenej vode do mäkka. Zeleninu a
cibuľu pokrájame na malé rezance a podu-
síme na masle. Pridáme kúsok postrúhaného
orecha, zaprášime múkou, opražíme a zale-
jeme vývarom z rybej hlavy. Ikry alebo mlieče
opláchneme vo vlažnej vode, posekáme
nadrobno, pridáme do polievky a všetko spo-
lu dobre povaríme. Nakoniec vložíme do po-
lievky kúsky mäsa obraté z rybej hlavy, prile-
jeme mlieko, dochutíme polievkovým korením
a osolíme. Pri podávaní vkladáme do poliev-
ky sendvič pokrúpaný na rezance a opražený
na tuku a posekaný zelenú petržlenovú vňať.

Kapor na zemiakoch

1000 g kapra, soľ, 4 zemiaky, 3 cibule, 1 strúčik cesnaku, 2 bobkové listy, 4 zrnká čierneho korenia, 1 lyžica rajčiakového pre-
tlaku, 2 dl bieleho vína, 1 dl oleja

Postup: Očisteného kapra osolíme na po-
vrchu i vnútri a necháme odležať 15 minút.
Potom ho dáme do vymasteného pekáča chrb-
tom hore, obložíme zemiakmi pokrúpanými na
kocky, na ne poukladáme cibuľu pokrúpanú
na kolieska, pridáme pokrúpaný strúčik ces-
naku, bobkové listy, zrnká čierneho korenia a
rajčiakový pretlak. Všetko zalejeme vínom,
olejom a pečieme v rúre asi hodinu. Počas
pečenia kapra často polievame vypečenou
šťavou.

SPOMIENKY JEDNEJ Z NÁS

Bola raz jedna dedinka a to je moja rodina, Horná Súča. Chcela by som sa vyzroptávať o láske k nej, k jej ľuďom, zvykom, krojom a hlavne láske k spevu. Už počas chodenia do školy nás k tejto láske viedla a usmerňovala pani učiteľka, naša roháčka Maria Vrbová, ktorú všetci volali Karola. Ona s nami veľmi rada spievala, do krojov parádila a rôzne vystúpenia zabezpečovala. Aj iní učitelia nás viedli k spevu, aj k zborovému. Mali sme nacvičené napr. Dvořákové trávničky a zúčastňovali sme sa vtedajšej prehliadky tvorivosti mládeže. Keď sme skončili školu, v

speve sme pokračovali ďalej. Obnovili sme v dedine dožinky, v rámci týchto slávností sme sa tiež zúčastňovali prehliadok v Tren-

pod vedením Janka Kozára, neskôr to bol zmiešaný spevácky zbor s dirigentom Mikulášom Medvecom a teraz je to pod vedením Dr. Jozefa Vakoša. Ako už viete, pôsobíme 25 rokov. Zúčastňujeme sa rôznych prehliadok, a tak reprezentujeme našu dedinku. Môžem povedať, že nie najhoršie. Mám za sebou viaceré úspechy, napr. Komárno - Zlaté pásmo. Naposledy sme sa zúčastnili 18. novembra 2000 Festivalu speváckych zborov v Novom Meste nad Váhom. Stretnutie rodákov v Bratislave sú tiež oživené našim spevom, môžete nás počuť v našom súčanskom kostole, na regionálnej prehliadke speváckych zborov alebo na dožinkových slávnostiach, ktoré sa poriadajú každoročne.

Veľmi ma mrzí, že nemajú muži väčší záujem o tento žáner, pretože miešaný spevácky zbor je naozaj lahôdkou pre uši. Myslím, že toto moje vyznanie prijmete ako ponuku na rozšírenie radov v zmiešanom speváckom zbere Hornosúčan.

Viktória Coníková

Ľudové pranostiky o počasí

Ľudia už od staroveku pozorovali počas roka rôzne prírodné javy, zapisovali ich a dávali do súvislosti s prácou na poli, od ktorej závisela ich obživa. Na základe dlhodobieho pozorovania a zapisovania charakteristických znakov počasia robili závery pre predpoveď počasia. V priebehu storočí vznikol celý súbor pranostík, ktorými boli obohacované kalendáre a domáce zápisy. Pod názvom pranostika sa rozumie predpoveď počasia alebo iných budúcich javov, ako sú zatmenie Slnka, Mesiac, predpovedanie úrody, vojny, moru, nemoci a pod..

Pranostika čerpá skúsenosti z rokov blízky, prípadne za sebou nasledujúcich. Vieru týchto predpovedí upevňovala nevzdelenosť ľudí a neznalosť prírodných zákonov. Vzdelaní ľudia strašidelným predpovediam neverili a nebrali ich vážne. Veľa starých ľudových pranostík, ktoré sa týkajú počasia sa zachovalo až podnes. Niektoré z nich sú:

JANUÁR

- Január dobrý je, keď chotár biely je.
- Ak víci a líšky v januári vyjú, znamená to zimu dlhú.
- V januári sneh a blato, vo februári mnoho mrazov zato.
- Keď január nie je pod snehom, beda poľiam, lúkam a vrchom.

FEBRUÁR

- Keď sa cez fašiagy na slnci opeká mačka, potom v pôste za kachle uteká.
- Na Hromnice radšej vlka vo svojom dvore sedliak vidí, ako slnce na obzore.

MAREC

- Jozef mosty stavia, Ďuro do poľa vyháňa.
- Marcový prach a májové blato, to je sedlia-

kovi zlato.

- V marci prach, istý hrach.

APRÍL

- Po aprílskej hrmavici, nielo mrazu na vinici.
- Apríl zimný, daždivý, úroda nás navštívi.
- Keď v apríli hojne vietor duje, stodola sa naplňuje.
- Keď v apríli vrana kráka, bude v roku veľká psota.
- Ak padá sneh v máji, bude hodne trávy.
- Do Ducha nespúšťaj sa kožucha a po Duchu zas dobre v kožucho.

MÁJ

- Keď sa v máji blýska, to si sedliak výska.
- Keď v máji často hrmí, rok býva požehnaný.

JÚN

- Jún mokrý a teplý, urobí gazdu biednym.
- Keď prší na Trojicu, schovaj bača dojelnicu.
- Čo do Jána neodkvitne, do Michala neuzreje.

JÚL

- Medardova kvapka, štyridsať dní kvapká.
- Od Jakuba do Hany, nik nevidel letieť vrany.
- Chladný júl celé leto ochladí.
- V júli do košeľe obleč sa, v decembri po uši odej sa.
- Horúčavosť v auguste ničomu neškodí, iba čo sa mlynár po potoku brodí.

AUGUST

- Vavro, Bartolomej dobre prorokujú, keď sú jasní, peknú jeseň sľubujú.
- Suchý august - suché víno, mokrý august - vodnaté víno.
- Ak na Vavrinca prší, bude mnoho myší.

SEPTEMBER

- Keď ešte hrom bije okolo Michala, nebude do Vianoc žiadna zima stála.
- Ak je na Matúša jasno, býva na budúci rok dobré víno.
- Ak sa do Michala hrozno nedovarí, nebudeš mať z neho vína súdok starý.
- Aký je september, taký bude i marec.

OKTÓBER

- Sedliak hľadá v októbri kabanicu, nevidí potom na jar húsenicu.
- Keď v októbri mrzne a sneží, budúci január teplom blaží.
- Šimon a Judy vyhánajú baču z budy.

NOVEMBER

- November - vlčí mesiac.
- Ak hus o Martine už po ľade chodí, zas okolo Vianoc v kaluži sa brodí.
- Keď Ondrej peknú cestu Lucii spraví, aj Mikuláš ho pochváli.
- Keď lístie dlho nepadá, zima sa prikráda.
- Ak novembrový sneh dlho zostane, viac než hnoj poľiam prospeje.

DECEMBER

- Od Lucie do Vianoc, každá noc má svoju moc.
- Keď v decembri mrzne, sneží, úrodný rok za tým beží.
- Keď je na starý rok jasno, bude v stodolách prázdno.
- Svätá Barbora ťahá sane do dvora.
- Aký je čas na Adama a Evy, také budú nasledujúce dni.
- Lahodný a teplý čas na Vianoce je znamením, že zima bude dlho trvať.
- Keď svätý Štefan blato vyfúkal, bude pekná jar.